

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Druk nr 1582
Warszawa, 13 września 2021 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ustanowieniu Narodowego Dnia Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania mojego stanowiska w toku prac nad projektem ustawy upoważniam Pana Andrzeja Derę, Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Z wyrazami szacunku

(-) Andrzej Duda

U S T A W A

z dnia 2021 r.

o ustanowieniu Narodowego Dnia Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego

Art. 1. W hołdzie bohaterskim uczestnikom zrywu z lat 1918-1919, którzy wyzwolili Wielkopolskę spod panowania niemieckiego i przyłączyli ją do odrodzonej Rzeczypospolitej, dzień 27 grudnia ustanawia się Narodowym Dniem Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego.

Art. 2. Narodowy Dzień Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego jest świętem państwowym.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dnia od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem niniejszego projektu jest ustanowienie 27 grudnia świętem państwowym: Narodowym Dniem Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego – dla upamiętnienia zrywu z lat 1918-1919 i złożenia hołdu jego bohaterskim uczestnikom.

Trwające Narodowe Obchody Setnej Rocznicy Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, zaplanowane na lata 2018-2022, mają na celu uczczenie jubileuszu odrodzenia się, obrony i odbudowy naszej Ojczyzny. Ich ideą jest wspólnotowe świętowanie, organizowane przez wspólnoty lokalne, oraz upamiętnianie wydarzeń i zasług rodaków, którzy odegrali ważną rolę w przywracaniu suwerennego państwa polskiego na terytorium całego kraju.

Odpowiadając na apele o oddolne współtworzenie uroczystości, w dniu 6 września 2021 r. w Pałacu Prezydenckim przedstawiciele społeczności i władz samorządowych z historycznego regionu Wielkopolski wystąpili o upamiętnienie Powstania Wielkopolskiego poprzez ustanowienie święta państwowego w dniu rocznicy jego wybuchu: 27 grudnia. Sygnatariuszami powyżej wskazanej inicjatywy, mającej szerokie poparcie społeczne i samorządowe, byli: Wielkopolskie Muzeum Niepodległości, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu, Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski, Fundacja Zakłady Kórnickie, Muzeum Narodowe w Poznaniu. Zgodnie z informacją przekazaną w powyżej wskazanym dokumencie, pod apelem o ustanowienie 27 grudnia świętem państwowym zebrano: 4055 podpisów pod deklaracjami indywidualnymi oraz zbiorowymi, 3254 internetowe podpisy poparcia, a także wpłynęły 163 uchwały rad wszystkich szczebli jednostek samorządu terytorialnego oraz deklaracje indywidualnych włodarzy, a także 45 uchwał rad pedagogicznych ze szkół wszystkich szczebli oraz deklaracji indywidualnych dyrektorów. Z bezpośrednim apelem w tej sprawie zwróciła się także Rada Miasta i Gminy Wysoka.

Popierając ten postulat, Prezydent RP występuje z niniejszą inicjatywą ustawodawczą.

Powstanie Wielkopolskie rozpoczęło się 27 grudnia 1918 roku, nazajutrz po przybyciu Ignacego Jana Paderewskiego do Poznania i spontanicznym wiecu przed hotelem Bazar, skąd wygłosił on słynne przemówienie. Siły polskie składały się z Armii Wielkopolskiej – pod dowództwem mjr. Stanisława Taczaka, a następnie gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego – którą stopniowo zasilali ochotnicy z innych części kraju. W walkach poległo ponad dwa tysiące powstańców, a około sześciu tysięcy zostało rannych. Po zawarciu rozejmu w Trewirze 16 lutego 1919 roku nastąpiło zawieszenie broni i wytyczenie linii demarkacyjnej. Na mocy traktatu pokojowego, podpisanego w Wersalu w czerwcu 1919 roku, stała się ona zachodnią granicą państwową Rzeczypospolitej Polskiej.

Znaczenie Powstania Wielkopolskiego dla przywrócenia naszej Ojczyzny na mapę polityczną Europy było trudne do przecenienia. Można stwierdzić, że nie byłoby II Rzeczypospolitej w znanym nam kształcie, a być może w ogóle nie zdołałaby ona przetrwać,

gdyby nie zryw Wielkopolan. Nie sposób przecież wyobrazić sobie wolną Polskę bez kolebki naszej państwowości – i to zarówno ze względu na jej dziedzictwo historyczne i kulturowe, jak również z przyczyn strategicznych, militarnych i gospodarczych.

Powstanie Wielkopolskie było najdobitniejszym wyrażeniem woli przynależności do odrodzonej Rzeczypospolitej przez społeczność „dzielnicy poznańskiej”. Zarazem stanowiło zwieńczenie 125 lat, a w północnej części regionu aż 146 lat oporu wobec germanizacji ze strony pruskich zaborców, pielęgnowania narodowej tożsamości i nadziei na odzyskanie własnego państwa, a przede wszystkim wielkiego wysiłku pracy organicznej. Wspaniałe tradycje patriotyczne, kultywowane przez pokolenia Wielkopolan, zaowocowały jednością w godzinie próby, żołnierską odwagą i męstwem w zmaganiach zbrojnych i skutecznym osiągnięciem celu – przyłączeniem Wielkopolski do niepodległego państwa.

Pamięć o Powstaniu Wielkopolskim stała się niezbywalnym elementem regionalnej tożsamości. Zasługi jego bohaterskich uczestników, ogromnie ważne dla dziejów najnowszych naszej Ojczyzny, były powszechnie szanowane i czczone w czasach II Rzeczypospolitej. W późniejszym okresie zeszyły jednak na nieco dalszy plan, przyćmione przez dramatyczne doświadczenia z lat kolejnej wojny światowej. W efekcie Powstanie Wielkopolskie, chociaż mocno zakorzenione w lokalnej pamięci historycznej, w świadomości ogólnopolskiej funkcjonuje teraz w stopniu nieadekwatnym do swojego żywotnego znaczenia i doniosłego wpływu, jaki wywarło na losy państwowości i kształtowanie się granic Rzeczypospolitej. Obecne obchody jubileuszowe są dobrą okazją, by przywrócić zrywowi Wielkopolan należne miejsce w pamięci Polaków.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dnia od dnia jej ogłoszenia.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie spowoduje skutków gospodarczych i finansowych, nie rodzi dodatkowych kosztów, w tym nie powoduje obciążenia budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców (ustawa nie będzie miała wpływu na sytuację mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców).

Projekt rodzi pozytywne skutki społeczne.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.